

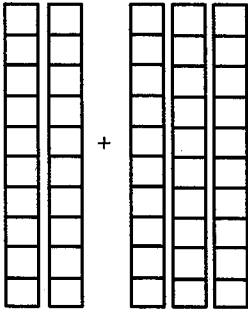

مهم ترین نکات فصل دوم

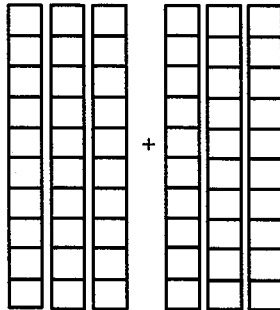
- ❖ در جمع دو عدد دو رقمی از روش فرایندی ابتدا باید دو عدد را زیر هم نوشته به طوری که یکی ها و ده تایی ما زیر هم قرار بگیرند. سپس عدد اول را با ده تایی عدد دوم جمع می کنیم و حاصل جمع به دست آمده را با یکی های عدد دوم جمع می کنیم.
- ❖ در تفریق هم به همین صورت عمل می کنیم اما به جای اضافه کردن، کم می کنیم. جمع های دو قلو، جمع هایی هستند که ۲ عدد شبیه به هم با یکدیگر جمع می شوند.
- ❖ در تقریب یک عدد باید بگویم عدد مورد نظر به کدام یک از مضارب عدد ۱۰ نزدیک تر است. برای مشخص کردن تقریب عددهایی مثل (... و ۲۵ و ۱۵ و ۵) به سمت مضرب بالا می رویم.
- ❖ برای استفاده از جدول اعداد در جمع و تفریق ها به صورت زیر عمل می کنیم. ابتدا عدد اول را در جدول پیدا می کنیم.
- به تعداد ده تایی های عدد دوم به صورت ستونی به سمت پایین حرکت می کنیم. به تعداد یکی های عدد دوم به صورت ردیفی به سمت راست حرکت می کنیم. عددی که روی آن حرکت ها تمام می شود حاصل جمع است.
- ❖ در تفریق هم ابتدا عدد اول را روی جدول پیدا می کنیم. به تعداد ده تایی های عدد دوم به صورت ستونی به سمت بالا حرکت می کنیم. به تعداد یکی های عدد دوم به صورت ردیفی به سمت چپ حرکت می کنیم. عددی که روی آن حرکت ها تمام می شود باقی مانده ی تفریق است.
- ❖ برای پیدا کردن تمام اعداد دورقمی که می توان با رقم های داده شده نوشت می توان جدولی رسم کرد و یک ستون را برای تمام حالات ممکن یکان و یک ستون برای تمام حالات ممکن دهگان در نظر گرفت تا اعداد را با نظم بیش تری نوشت.

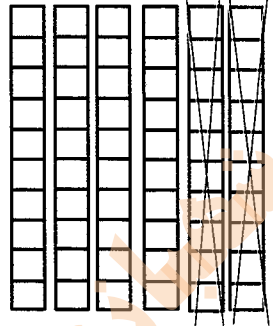
الف) با توجه به شکل، حاصل جمع و تفریق‌ها را پیدا کنید.

$$20 + 30 = 50$$

$$30 + 30 = 60$$

$$60 - 20 = 40$$

ب) با دسته‌های ده‌تایی که آموزگار به هر گروه می‌دهد، حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید. می‌توانید از رسم شکل هم استفاده کنید.

$$40 + 20 = 60$$

$$80 - 30 = 50$$

$$50 + 20 = 70$$

$$30 + 30 = 60$$

$$70 - 20 = 50$$

$$90 - 60 = 30$$

ج) حالا بدون استفاده از دسته‌های ده‌تایی (به صورت ذهنی) حاصل جمع و تفریق‌ها را بنویسید.

$$40 + 30 = 70$$

$$90 - 40 = 50$$

$$60 - 50 = 10$$

$$70 + 20 = 90$$

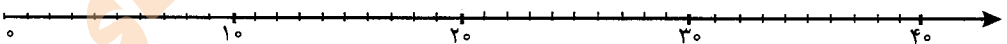
$$80 - 50 = 30$$

$$30 + 60 = 90$$

جمع و تفریق‌های بالا مانند جمع و تفریق‌های عددهای یک رقمی است. $40 + 20$ را می‌توان گفت ۴ دسته‌ی ده‌تایی و ۲ دسته‌ی ده‌تایی که می‌شود ۶ دسته‌ی ده‌تایی یا ۶۰.

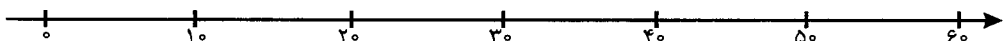

به محور اعداد زیر نگاه کنید.

گاهی اوقات می‌توانیم محور را فقط با نوشتن دسته‌های ده‌تایی رسم کنیم.

عددهای محور را کامل کنید.

۱- مانند نمونه جواب جمع و تفریق‌ها را حساب کنید.

$$3 + 5 = 8$$

$$4 - 3 = 1$$

$$6 - 5 = 1$$

$$30 + 50 = 80$$

$$40 - 30 = 10$$

$$60 - 50 = 10$$

$$3 + 5 = 8$$

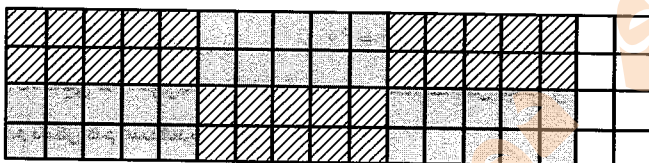
$$4 - 3 = 1$$

$$6 - 5 = 1$$

۲- شکل زیر را با استفاده از مداد رنگی به دسته‌های ده تایی تبدیل کنید. تعداد شکل‌ها را بنویسید.

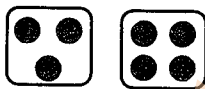
۶ دسته‌ی ده تایی و ۸ یکی = ۶۸

آیا شکل دسته‌های ده تایی شما مثل بقیه‌ی دوستانتان است؟ خیر

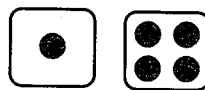
۱- مانند نمونه‌ها برای هر شکل یک جمع یا تفریق بنویسید.

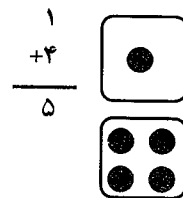
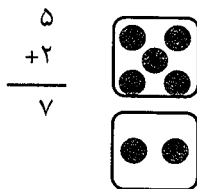
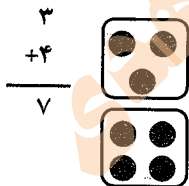
$$3 + 4 = 7$$

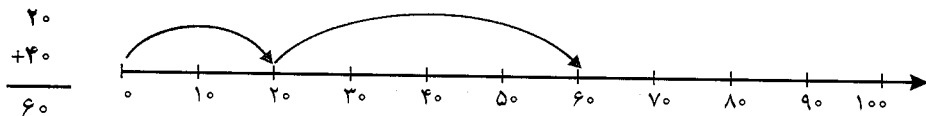
$$5 + 2 = 7$$

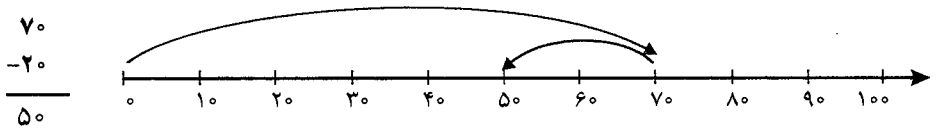

$$1 + 4 = 5$$

۲- روی محور جواب جمع یا تفریق را نشان دهید.

۱- حاصل جمع و تفریق‌ها را بنویسید.

$$40 + 20 = 60$$

$$\begin{array}{r} 30 \\ +50 \\ \hline 80 \end{array}$$

$$90 - 50 = 40$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ +10 \\ \hline 30 \end{array}$$

$$80 - 30 = 50$$

$$\begin{array}{r} 70 \\ -20 \\ \hline 50 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80 \\ -50 \\ \hline 30 \end{array}$$

۲- جاهای خالی را کامل کنید و سپس مانند نمونه یک تساوی بنویسید.
 ۲ دسته ده‌تایی به اضافه ۳ دسته ده‌تایی می‌شود ۵ دسته ده‌تایی.

یعنی $20 + 30 = 50$

۷ دسته ده‌تایی منهای ۴ دسته ده‌تایی می‌شود ۳ دسته ده‌تایی.

یعنی $70 - 40 = 30$

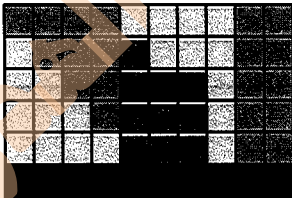
۲ دسته ده‌تایی به اضافه ۴ دسته ده‌تایی می‌شود ۶ دسته ده‌تایی.

یعنی $20 + 40 = 60$

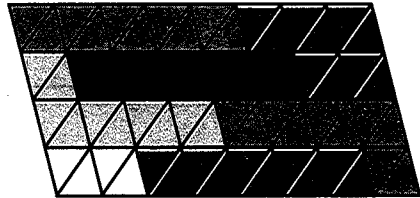
۸ دسته ده‌تایی منهای ۲ دسته ده‌تایی می‌شود ۶ دسته ده‌تایی.

یعنی $80 - 20 = 60$

۳- مانند نمونه با رنگ کردن ۱۰ تا خانه، شکل‌های مختلف بسازید. هر بار از یک مداد رنگی استفاده کنید. چند تا دسته ده‌تایی درست کردید؟

۶ دسته ۱۰ تایی

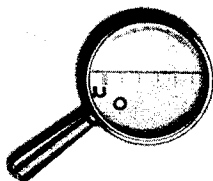
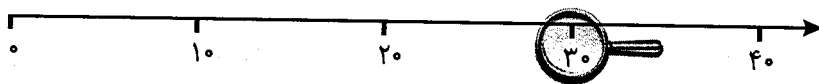

۶ دسته ۱۰ تایی

و ۴ خانه‌ی رنگ شده

می‌خواهیم روی محور اعداد عدد ۳۲ را نشان دهیم.

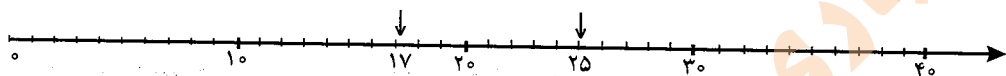

می‌دانیم عدد ۳۲ بعد از عدد ۳۰ است. برای این که محل ۳۲

بهتر دیده شود، روی آن قسمت ذره‌بین گذاشته شده است

شما عدد ۳۲ را با علامت نشان دهید.

عددهای ۱۷ و ۲۵ را هم روی محور اعداد نشان دهید.

۱- با رسم شکل حاصل جمع‌ها و تفریق‌های زیر را به دست آورید.

$4 + 7 = 11$

$6 + 6 = 12$

$12 - 8 = 4$

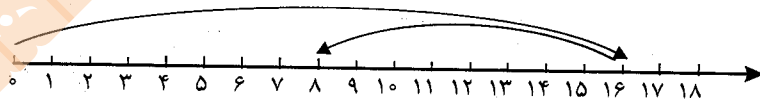

$14 - 7 = 7$

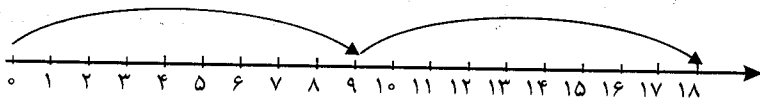

۲- با استفاده از محور جواب جمع‌ها و تفریق‌های زیر را به دست آورید.

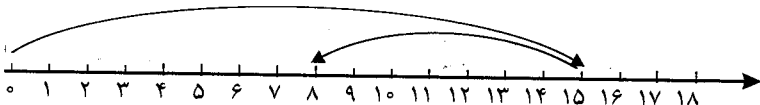
$16 - 8 = 8$

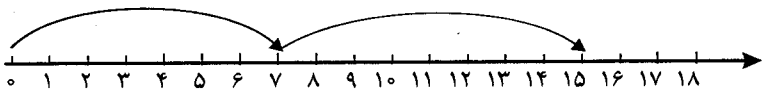
$9 + 9 = 18$

$15 - 7 = 8$

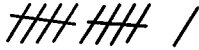

$7+8=15$

۳- با رسم چوب خط حاصل جمع ها را پیدا کنید.

$5+6=11$

$7+6=13$

$8+8=16$

$7+7=14$

صفحه ۲۴ کتاب درسی

*****

کتاب در کلاس

حاصل جمع و تفریق های زیر را از هر روشی که می خواهید، به دست آورید. روش خود را با روش دوستانتان مقایسه کنید.

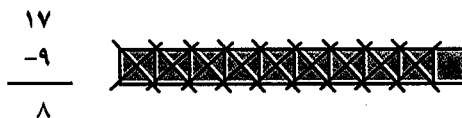
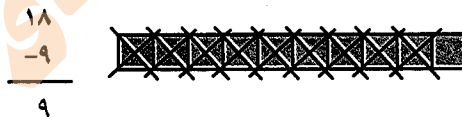
$\begin{array}{r} 8 \\ +9 \\ \hline 17 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7 \\ +5 \\ \hline 12 \end{array}$	$\begin{array}{r} 12 \\ -9 \\ \hline 3 \end{array}$	$\begin{array}{r} 14 \\ -6 \\ \hline 8 \end{array}$
$\begin{array}{r} 6 \\ +9 \\ \hline 15 \end{array}$	$\begin{array}{r} 7 \\ +6 \\ \hline 13 \end{array}$	$\begin{array}{r} 17 \\ -8 \\ \hline 9 \end{array}$	$\begin{array}{r} 19 \\ -9 \\ \hline 10 \end{array}$

صفحه ۲۴ کتاب درسی

فعالیت

۱- با رنگ کردن مربع ها و یا خط زدن مربع های رنگ شده، حاصل جمع و تفریق ها را به دست آورید.

۲- مانند نمونه جدول‌های جمع و تفریق را کامل کنید.

+	۴	۷	۵
۳	۷	۱۰	۸

+	۶	۷	۸	۹
۴	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۵	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴

-	۸	۷	۵	۲
۱۸	۱۰	۱۱	۱۳	۱۶
۱۵	۷	۸	۱۰	۱۳

برای جمع و تفریق کردن عددهایی که بیشتر از یک رقم دارند، نیاز دارید که جمع و تفریق‌های اساسی را با سرعت انجام دهید. بهتر است با تمرین کردن آن‌ها را به خاطر بسپارید.

صفحه ۲۵ کتاب درسی

★★★★★

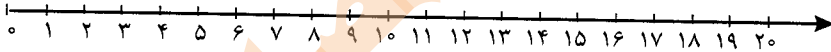
کار در کلاس

جدول‌های جمع و تفریق را کامل کنید. می‌توانید از محور زیر کمک بگیرید.

+	۵	۶	۷	۸	۹
۵	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۶	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۷	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۸	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
۹	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸

-	۵	۶	۷	۸	۹
۱۵	۱۰	۹	۸	۷	۶
۱۶	۱۱	۱۰	۹	۸	۷
۱۷	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸
۱۸	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹
۱۹	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰

صفحه ۲۵ کتاب درسی

تمرین

۱- الف) بیشترین عدد یک رقمی و کمترین عدد یک رقمی را بنویسید.

۰ و ۹

ب) با تکمیل کردن جدول زیر بیان کنید که بیشترین و کمترین حاصل دو عدد یک رقمی مربوط به

کدام عددها هستند.

		بیشترین		
جمع دو عدد یک رقمی	$7+9$	$8+9$	$9+9$	
حاصل جمع	۱۶	۱۷	۱۸	

		کمترین		
جمع دو عدد یک رقمی	$0+0$	$0+1$	$1+1$	
حاصل جمع	۰	۱	۲	

۲- امین ۹ صفحه از یک کتاب را خوانده است. او در این هفته ۸ صفحه دیگر را خواند. یعنی چند

$$9 + 8 = 17$$

صفحه از کتاب را خوانده است؟

۳- ریحانه دیروز ۱۴ تخم‌مرغ را از قفس مرغ‌ها جمع کرد و آن‌ها را در یخچال گذاشت. مادر او برای

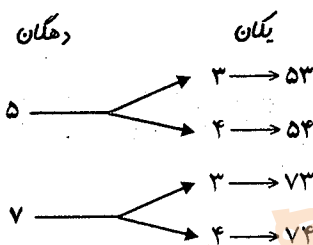
$$14 - 6 = 8$$

درست کردن شام ۶ تخم‌مرغ را استفاده کرد. چند تخم‌مرغ باقی مانده است؟

۱- همه ی عددهای دورقمی را که می توان با رقم های ۳ و ۴ برای یکان و ۵ و ۷ برای دهگان نوشت، پیدا کنید.

دهگان	یکان	
۵	۳	→ ۵۳
۵	۴	→ ۵۴
۷	۳	→ ۷۳
۷	۴	→ ۷۴

۲- حاصل جمع های زیر ۶ می شود. مانند نمونه جمع هایی را بنویسید که حاصل جمع برابر ۶ شود.

$0+6=6$

$6+0=6$

$4+2=6$

$5+1=6$

$2+4=6$

$1+5=6$

۶	
۶	۰
۵	۱
۴	۲
۳	۳
۲	۴
۱	۵
۰	۶

۳- این جمع ها را با یک نظم مشخص در جدول زیر بنویسید.

	۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶
+	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۰

الگوهای عددهای زیر را ادامه دهید.

$71 - 72 - 73 - 74 - 75 - 76 - 77 - 78 - 79 - 80 - 81 - 82$

$2 - 4 - 6 - 8 - 10 - 12 - 14 - 16 - 18 - 20 - 22 - 24 - 26 - 28$

+۲   +۲   +۲

$3 - 6 - 9 - 12 - 15 - 18 - 21 - 24 - 27 - 30 - 33 - 36 - 39 - 42$

+۳   +۳   +۳

تفکر نظام دار

برای رنگ کردن مثلث از رنگ های آبی یا قرمز و برای رنگ کردن مربع از رنگ های قهوه ای، سبز و زرد استفاده کنید. به چند طریق می توانید شکل مقابل را رنگ کنید؟ ۶ طریق
رنگ کردن شکل ها را به صورت نظام دار ادامه دهید.

روش اول

روش دوم

نظم روش اول و دوم چه تفاوتی با هم دارد؟

در روش اول، رنگ مربع‌ها را ثابت نگه می‌داریم و رنگ مثلث به ترتیب تغییر می‌کند (قرمز - آبی - قرمز - آبی ...) اما در روش دوم رنگ مثلث‌ها را ثابت نگه می‌داریم و رنگ مربع به ترتیب تغییر می‌کند. (قهوه‌ای، سبز، زرد، قهوه‌ای و ...)

مشهدی ۲۷ کتاب درسی

*****

کامل کن

در ساعت مقابل عقربه‌ی کوچک ساعت روی عدد ۹ است،

پس ساعت عدد ۹ را نشان داده است. عددهای ساعت را بنویسید.

در شکل مقابل عقربه‌ی بزرگ ساعت حرکت کرده است.

روی این قسمت ساعت ذره‌بین گذاشته‌ایم تا معلوم شود این

عقربه چقدر جلو رفته است.

هر قسمت کوچک یک دقیقه است.

این عقربه چند دقیقه جلو رفته است؟

۷ دقیقه

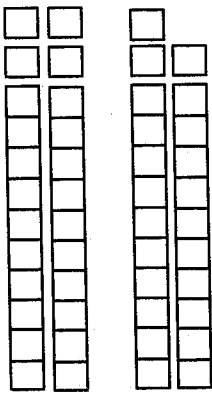

۱- دسته‌های ده‌تایی و یکی را روی میز قرار دهید. یک دسته‌ی ده‌تایی و ۴ یکی بردارید و عدد ۱۴ را بسازید. برای ساختن عدد ۲۳ چند دسته‌ی ده‌تایی و چند یکی برمی‌دارید؟ ۲ دسته‌ی ده‌تایی و ۳ دسته‌ی یکی

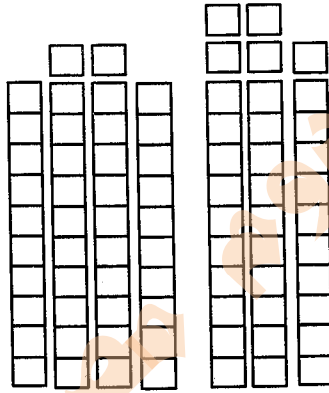
حالا با کنار هم گذاشتن ده‌تایی‌ها و یکی‌ها حساب کنید این دو عدد روی هم چند می‌شود؟ سه دسته‌ی ده‌تایی و ۷ یکی می‌شود: ۳۷

به همین ترتیب ۲ عدد دو رقمی دیگر درست کنید و حاصل جمع آن‌ها را به دست آورید. این کار را چند مرتبه تکرار کنید.

۲- با توجه به شکل‌ها، حاصل جمع‌ها را پیدا کنید.

$$24 + 23 = 47$$

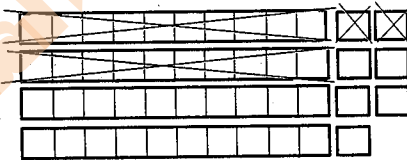

$$42 + 35 = 77$$

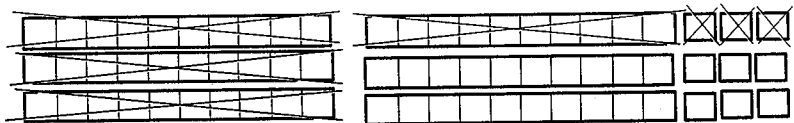
برای جمع کردن دو عدد دو رقمی ابتدا دسته‌های ده‌تایی را با هم جمع می‌کنیم، سپس یکی‌ها را با هم جمع می‌کنیم.

۳- با خط زدن دسته‌های ده‌تایی و یکی، حاصل تفریق‌ها را به دست آورید.

$$47 - 22 = 25$$

$$69 - 43 = 26$$

برای تفریق دو عدد دو رقمی نیز ابتدا از دسته‌های ده‌تایی کم می‌کنیم، سپس از یکی برمی‌داریم.

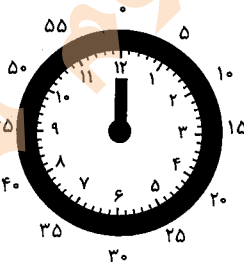

حاصل جمع و تفریق را به دست آورید.

$\begin{array}{r} ۳۵ \\ +۲۳ \\ \hline ۵۵ \\ +۳ \\ \hline ۵۸ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۴۱ \\ +۳۷ \\ \hline ۷۱ \\ +۷ \\ \hline ۷۸ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۵۰ \\ +۲۹ \\ \hline ۷۰ \\ +۹ \\ \hline ۷۹ \end{array}$
$\begin{array}{r} ۷۶ \\ -۲۳ \\ \hline ۵۳ \\ -۳ \\ \hline ۵۰ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۹۵ \\ -۸۲ \\ \hline ۱۳ \\ -۴ \\ \hline ۹ \end{array}$	$\begin{array}{r} ۴۹ \\ -۲۰ \\ \hline ۲۹ \\ -۰ \\ \hline ۲۹ \end{array}$

اگر عقربه‌ی کوچک حرکت کند، ساعت‌های کامل را بنویسید.

اگر عقربه‌ی بزرگ حرکت کند، در جاهای خالی عدد مناسب را بنویسید.

۱- مانند نمونه جمع و تفریق‌ها را با رسم شکل انجام دهید.

$$\begin{array}{r} ۲۳ \\ +۱۴ \\ \hline ۳۳ \\ +۴ \\ \hline ۳۷ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۱ \\ +۱۰ \\ \hline ۴۱ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۴ \\ +۳۳ \\ \hline ۵۴ \\ +۳ \\ \hline ۵۷ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۴۷ \\ -۲۲ \\ \hline ۲۷ \\ -۲ \\ \hline ۲۵ \end{array}$$

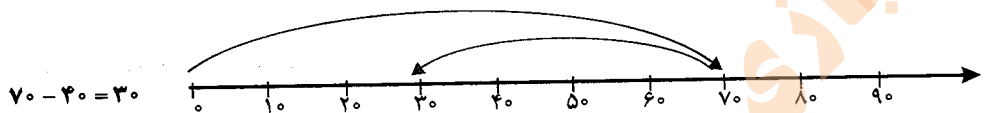
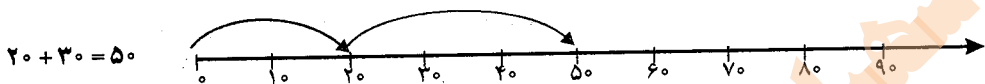
$$\begin{array}{r} ۵۶ \\ -۳۶ \\ \hline ۲۰ \\ -۶ \\ \hline ۲۰ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۴ \\ -۲۰ \\ \hline ۱۴ \end{array}$$

۲- مانند نمونه حاصل جمع و تفریق را نوشتن راهی به دست آورید.

۴۹	۲۳	۴۶	۲۴	۶۷	۲۰
<u>-۲۷</u>	<u>+۱۴</u>	<u>-۱۶</u>	<u>+۲۴</u>	<u>-۳۰</u>	<u>+۲۹</u>
۲۹	۳۳	۳۰	۴۸	۳۷	۴۰
<u>-۷</u>	<u>+۴</u>	<u>-۶</u>	<u>+۴</u>	<u>-۰</u>	<u>+۹</u>
۲۲	۳۷	۳۰	۴۸	۳۷	۴۹

۳- با کمک محور اعداد جواب جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

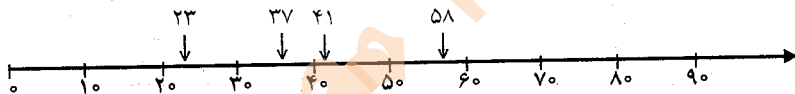

مشخصه کتاب درسی

تقریب بزن

عددهای ۲۳ و ۳۷ و ۴۱ و ۵۸ را روی محور اعداد به صورت تقریبی نشان دهید.

حالا مشخص کنید عدد ۲۳ به ۲۰ یا ۳۰ نزدیکتر است یا به ۲۰؟

حالا مشخص کنید عدد ۳۷ به ۳۰ یا ۴۰ نزدیکتر است یا به ۴۰؟

حالا مشخص کنید عدد ۴۱ به ۴۰ یا ۵۰ نزدیکتر است یا به ۴۰؟

حالا مشخص کنید عدد ۵۸ به ۵۰ یا ۶۰ نزدیکتر است یا به ۶۰؟

مشخصه کتاب درسی

تعالیت

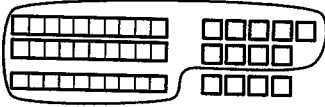
۱- آموزگار امروز هم با دسته‌های ده‌تایی و یکی به کلاس وارد شد و به هر گروه تعدادی از آن‌ها را داد و گفت جواب جمع $۲۴+۳۷$ را پیدا کنید. شما هم دست به کار شوید.

۲۴	
<u>+۳۷</u>	
۵۴	اضافه کردن ده‌تایی‌ها
<u>+۷</u>	اضافه کردن یکی‌ها
۶۱	حاصل جمع دو عدد

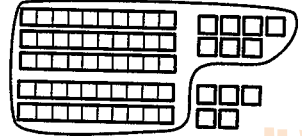
حاصل جمع دو عدد را پیدا کنید.

به همین ترتیب جواب جمع‌های زیر را به کمک دسته‌های ده‌تایی و یکی پیدا و جاهای خالی را کامل کنید و کنار هر کدام شکل بکشید.

$$\begin{array}{r} 29 \\ + 14 \\ \hline 39 \\ + 4 \\ \hline 43 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 37 \\ + 25 \\ \hline 57 \\ + 5 \\ \hline 62 \end{array}$$

۲- وقتی همه‌ی دانش‌آموزان جمع کردن را یاد گرفتند، آموزگار از آن‌ها خواست حاصل تفریق ۱۷-۳۵ را به دست آورند.

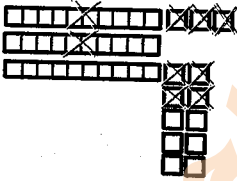
$$\begin{array}{r} 35 \\ - 17 \\ \hline 25 \\ - 7 \\ \hline 18 \end{array}$$

کم کردن ده‌تایی‌ها
کم کردن یکی‌ها
حاصل تفریق دو عدد

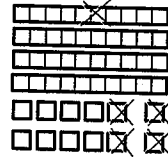
ابتدا از عدد اول دسته‌های ده‌تایی را بردارید. سپس از عدد باقی‌مانده یکی‌ها را بردارید.

به همین ترتیب با وسایلی که در اختیار دارید، جواب تفریق‌های زیر را پیدا و جاهای خالی را کامل کنید و کنار هر کدام شکل بکشید.

$$\begin{array}{r} 43 \\ - 27 \\ \hline 23 \\ - 7 \\ \hline 16 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 52 \\ - 14 \\ \hline 42 \\ - 4 \\ \hline 38 \end{array}$$

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
۸۱	۸۲	۸۳	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴	۹۵	۹۶	۹۷	۹۸	۹۹	۱۰۰

۱- می‌توانید به کمک جدول اعداد ۱ تا ۱۰۰ حاصل جمع و تفریق‌ها را پیدا کنید. برای پیدا کردن جواب جمع ۲۴+۳۲ ابتدا ۲۴ را پیدا کنید، ۳ تا ۱۰ تایی به آن اضافه کنید یعنی چند ردیف در جدول پایین می‌روید؟ ۳ حالا به اندازه‌ی ۲ تا یکی رو به جلو حرکت کنید. حاصل جمع چند شد؟ ۵۶ برای پیدا کردن حاصل تفریق ۳۴-۴۷ ابتدا ۴۷ را پیدا کنید. ۳ ده‌تایی از آن کم کنید. یعنی چند تا ردیف بالا می‌روید؟ ۳

کتاب به دست آوردی؟ کسی رو به عقب حرکت کنی.
حاصل تفریق چند شد؟ ۱۳

۲- جواب جمع و تفریق‌ها را مانند نمونه به دست آورید.

$\begin{array}{r} 17 \\ +19 \\ \hline 27 \\ +9 \\ \hline 36 \end{array}$	$\begin{array}{r} 25 \\ +35 \\ \hline 55 \\ +5 \\ \hline 60 \end{array}$	$\begin{array}{r} 29 \\ +46 \\ \hline 69 \\ +6 \\ \hline 75 \end{array}$	$\begin{array}{r} 74 \\ -17 \\ \hline 64 \\ -7 \\ \hline 57 \end{array}$	$\begin{array}{r} 80 \\ -14 \\ \hline 70 \\ -4 \\ \hline 66 \end{array}$	$\begin{array}{r} 62 \\ -38 \\ \hline 32 \\ -8 \\ \hline 24 \end{array}$	$\begin{array}{r} 47 \\ -25 \\ \hline 27 \\ -5 \\ \hline 22 \end{array}$
--	--	--	--	--	--	--

مفصلی ۳۳ کتاب درسی

★★★★★

کامل کن

ساعت چند است؟ مانند نمونه بنویسید.

ساعت ۴ و ۱۵ دقیقه است.

۴ و ۳۰ دقیقه

۸ و ۲۰ دقیقه

۹ و ۱۰ دقیقه

۹ و ۲۰ دقیقه

۷ و ۵۵ دقیقه

مفصلی ۳۳ کتاب درسی

تمرین

۱- حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

$\begin{array}{r} 23 \\ +57 \\ \hline 73 \\ +7 \\ \hline 80 \end{array}$	$\begin{array}{r} 60 \\ -14 \\ \hline 50 \\ -4 \\ \hline 46 \end{array}$	$\begin{array}{r} 54 \\ -21 \\ \hline 34 \\ -1 \\ \hline 33 \end{array}$	$\begin{array}{r} 59 \\ +27 \\ \hline 79 \\ +7 \\ \hline 86 \end{array}$
--	--	--	--

شهبازی دوم مصباح الهدی

۲- مهدی ۲۶ دقیقه به نوار قرآن گوش داد و سپس ۱۷ دقیقه روان خوانی آن آیات را تمرین کرد. مهدی چند دقیقه برای قرآن خواندن وقت گذاشته است؟

$$\begin{array}{r} 26 \\ + 17 \\ \hline 36 \\ + 7 \\ \hline 43 \end{array}$$

دقیقه ۴۳

۳- تکالیف ریاضی و علوم مهدیه ۵۵ دقیقه طول کشید. اگر تکالیف علوم او ۲۹ دقیقه زمان برده باشد، مهدیه در چند دقیقه تکالیف ریاضی نوشته است؟

$$\begin{array}{r} 55 \\ - 29 \\ \hline 26 \\ - 9 \\ \hline 17 \end{array}$$

دقیقه ۲۶

صفحه ۳۳ کتاب درسی

★★★★★

تقریب بزن

- ۱- ۴۷ به چه عددی نزدیکتر است؟ ۴۰ یا ۵۰؟ ۵۰
- ۲- ۲۱ به چه عددی نزدیکتر است؟ ۲۰ یا ۳۰؟ ۲۰
- ۳- مانند نمونه جواب جمع و تفریق‌های زیر را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 47 \rightarrow 50 \\ + 21 \rightarrow + 20 \\ \hline \end{array}$$

۷۰

$$\begin{array}{r} 71 \rightarrow 70 \\ + 24 \rightarrow + 20 \\ \hline \end{array}$$

۹۰

$$\begin{array}{r} 39 \rightarrow 40 \\ + 25 \rightarrow + 30 \\ \hline \end{array}$$

۷۰

$$\begin{array}{r} 81 \rightarrow 80 \\ - 28 \rightarrow - 30 \\ \hline \end{array}$$

۵۰

$$\begin{array}{r} 89 \rightarrow 90 \\ - 51 \rightarrow - 50 \\ \hline \end{array}$$

۴۰

$$\begin{array}{r} 52 \rightarrow 50 \\ - 25 \rightarrow - 30 \\ \hline \end{array}$$

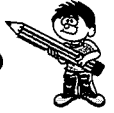
۲۰

مرور فصل

فرهنگ نوشتن

روش پیدا کردن جواب جمع و تفریق تقریبی را توضیح دهید و برای آن مثال بنویسید.

مثلاً می‌خواهیم حاصل $53 + 29$ را به دست آوریم. این سؤالات را می‌پرسیم:

۱- عدد 53 به 50 نزدیک‌تر است یا 40 ؟ جواب: 50

۲- عدد 29 به 20 نزدیک‌تر است یا 30 ؟ جواب: 30

پس می‌نویسیم:

$$\begin{array}{r} 50 \\ + 30 \\ \hline 80 \end{array}$$

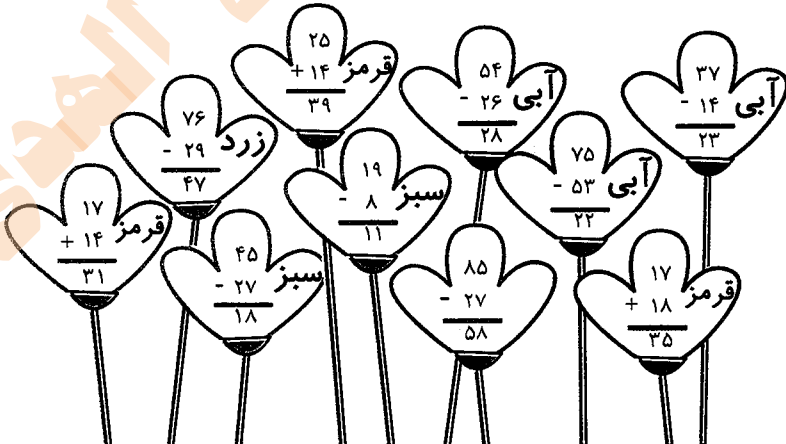
مفصلی درس کتاب درسی

تمرین

۱- پس از محاسبه جمع و تفریق‌ها با توجه به جدول رنگ، گل‌های زیر را رنگ‌آمیزی کنید.

حاصل جمع یا تفریق	
عددهای بین 10 تا 20	سبز
عددهای بین 21 تا 30	آبی
عددهای بین 31 تا 40	قرمز
عددهای بین 41 تا 50	زرد

۲- جواب جمع و تفریق‌ها را به صورت تقریبی به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 53 \rightarrow 50 \\ +29 \rightarrow +30 \\ \hline 80 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 68 \rightarrow 70 \\ -41 \rightarrow -40 \\ \hline 30 \end{array}$$

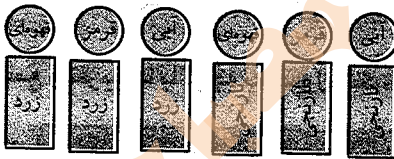
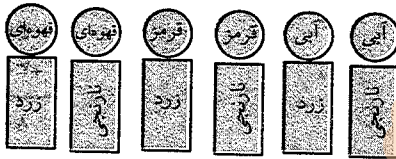
$$\begin{array}{r} 29 \rightarrow 30 \\ +49 \rightarrow +50 \\ \hline 80 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 55 \rightarrow 60 \\ +32 \rightarrow +30 \\ \hline 90 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 81 \rightarrow 80 \\ -37 \rightarrow -40 \\ \hline 40 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 47 \rightarrow 50 \\ -20 \rightarrow -20 \\ \hline 30 \end{array}$$

۳- اگر برای رنگ کردن دایره، رنگ‌های قهوه‌ای و قرمز و آبی و برای رنگ کردن مستطیل، رنگ‌های زرد و نارنجی را به کار ببریم، به چند حالت می‌توانیم این شکل را رنگ کنیم؟ ۶ حالت

۴- چند عدد ۲ رقمی می‌توان نوشت که رقم یکانش ۲ یا ۵ و رقم دهگان آن ۶ یا ۷ یا ۸ باشد؟

دهگان	یکان
۶	۴
۷	۴
۸	۴
۶	۵
۷	۵
۸	۵

$$\left\{ \begin{array}{l} 64 - 65 \\ 74 - 75 \\ 84 - 85 \end{array} \right\}$$

۶ عدد

۵- الف) زهرا ۲۴ صدف از ساحل دریا جمع کرد و به برادرش علی که ۴۹ صدف جمع کرده بود، داد.

$$\begin{array}{r} 24 \\ +49 \\ \hline 64 \\ +9 \\ \hline \end{array}$$

حالا برادر زهرا چند صدف دارد؟

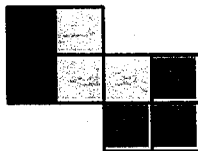
برادر زهرا ۷۳ صدف دارد.

ب) علی از صدف‌هایش ۴۵ تا را انتخاب و با آن‌ها یک کاردستی درست کرد. حالا چند صدف برایش باقی مانده است؟

$$\begin{array}{r} 73 \\ - 45 \\ \hline 28 \\ - 5 \\ \hline 23 \end{array}$$

۲۸ صدف برای علی باقی مانده است.

معمای پایانی فصل دوم

معمای پایانی فصل دوم